Малаки

«Малаки пәйғәмбәр»

1 Пәрвәрдигардин Малакиға жүкләнгән вәһий, у
арқилиқ Исраилға кәлгән: —□

Биринчи муназирә — Худаниң Исраилға болған муһәббити

2 — Мән силәрни сөйүп кәлдим — дәйду Пәрвәрдигар,
— бирақ силәр: «Сән бизни қандақму сөйүп кәлдиң?»
— дәйсиләр.
Әсав Яқупқа ака болған әмәсму? — дәйду
Пәрвәрдигар, — бирақ Яқупни сөйдүм, ■ 3 Әсавға
нәпрәтләндим; униң тағлирини чөл қилдим,
мирасини чөл-баявандики чилбөриләргә тапшуруп
бәрдим.□ 4 Едом: «Биз вәйран қилиндуқ, бирақ
биз харабиләшкән җайларни қайтидин қуруп
чиқимиз» — десә, самави қошунларниң Сәрдари
болған Пәрвәрдигар мундақ дәйду: —
— Улар қуриду, бирақ Мән өрүймән; хәлиқләр уларни
«Рәзилликниң зимини», «Пәрвәрдигар мәңгүгә

□ **1:1 «жүкләнгән вәһий»** — ибраний тилида «масса» дегән бир сөз биләнла ипадилиниду. У «адәмни қорқунучқа салидиған вәһий» һәм «пәйғәмбәрниң зиммисигә жүкләнгән бир вәзипә» дегән икки мәнини өз ичигә алған болуши мүмкин. ■ **1:2** Рим. 9:13
□ **1:3 «Яқупни сөйдум, Әсавға нәпрәтләндим»** — «паланчини сөйдум, шакаланчиға нәпрәтләндим» дегәнлик ибраний тилида адәттә «паланчини талливалдим, шакаланчини рәт қилдим» дегән мәнини бир қәдәр тәкитләйдиған ибарә еди.

ғәзәплинидиған әл» дәп атайду. □ 5 Силәрниң
көзлириңлар буни көрүп: «Пәрвәрдигар Исраил
чегарасиниң сиртида улуқланди!» — дәйсиләр.□

Иккинчи муназирә — каһинларниң вапасизлиғи

6 — Оғул атисини, қул егисини һөрмәтләйду; әнди
Мән ата болсам, һөрмитим қени? Егә болсам, Мәндин
болған әйминиш қени? — самави қошунларниң
Сәрдари болған Пәрвәрдигар силәргә шундақ дәйду,
и Мениң намимни кәмситкән каһинлар!
Бирақ силәр: «Биз немә қилип намиңни
кәмситиптуқ?» — дәйсиләр.□
7 Силәр қурбангаһим үстигә булғанған озуқни
сунисиләр; андин силәр: «Биз немә қилип сени
булғап қойдуқ?» — дәйсиләр; әмәлийәттә силәр:

□ **1:4 «Улар , *йәни Едомлар*** қуриду, бирақ Мән өрүймән; хәлиқләр уларни «Рәзилликниң зимини», «Пәрвәрдигар мәңгүгә ғәзәплинидиған әл» дәп атайду» — Едом хәлқи Исраилға һәрдайим өчмәнлик-адавәт сақлап кәлгән еди. Ахирқи заманда уларниң зимини пүтүнләй адәмзатсиз болуп, «от-гүнгүрт көйдүридиған», җинларниң макани болиду (мәсилән, «Обадия»ни, «Йәш.» 34-бапни көрүң). Худа Исраилға: «Мана Едом зимини һәрдайим таҗавуз қилинип, шәһәрлири бүгүнгә қәдәр харабиликтә туруватиду, силәрниң әһвалиңлар улардин көп әвзәл, силәрдә ибадәтхана, шәһәрләр вә арам-течлиқ бар, улардин убдан савақ елиңлар!» дегәндәк болса керәк. Едомға таҗавуз қилғанлар Бабиллиқлар (миладийәдин илгәрки 587-586-жили) вә Әрәбләрни (550-460-жили) өз ичигә алған. □ **1:5 «Силәрниң көзлириңлар буни көрүп: «Пәрвәрдигар Исраил чегарасиниң сиртида улуқланди!» — дәйсиләр»** — демәк, ят әлләр (әйни чағдики бутпәрәс хәлиқләр) Худаниң кәлгүсидә Едомниң үстидин һөкүм чиқарғанлиғини көрүп, дәрвәқә Униң тирик Худа екәнлигини етирап қилиду. □ **1:6 «каһин»** — муқәддәс ибадәтханида пухралар үчүн мәхсус қурбанлиқни көйдүргүчи хадим.

«Пәрвәрдигарниң дәстихинининң тайини йоқтур» — дәйсиләр.□

8 Кор мални қурбанлиққа сунсаңлар, бу қәбиһлик әмәсму? Токур яки кесәл мални қурбанлиққа сунсаңлар, бу қәбиһлик әмәсму? Һазир буни сениң валийиңға сунуп бақ; у сәндин хурсән боламду? Саңа йүз-хатирә қиламду? — дәйду самави қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар.□

9 — Әнди, қени, силәр Тәңридин бизгә шәпқәт көрсәткәйсән дәп өтүнүп беқиңлар; қолуңлардин мошулар кәлгәндин кейин, У силәрдин һәр қандиқиңларни қобул қиламду? — дәйду самави қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар.

10 — Араңлардин дәрвазиларни етип қойғидәк бириси чиқмамду? Шундақ болғанда силәр қурбангаһимда бекардин-бекар от қалап жүрмәйттиңлар. Мениң силәрдин һеч хурсәнлигим йоқ, — дәйду самави қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар, — вә қолуңлардин һеч қандақ «ашлиқ

□ **1:7 «Пәрвәрдигарниң дәстихинининң тайини йоқтур»** — «Пәрвәрдигарниң дәстихини»ни қандақ чүшинимиз? Муқәддәс ибадәтханида Худаға атап беғишланған һәммә қурбанлиқ вә уларға қошулған «ашлиқ һәдийә» вә «шарап һәдийә» қатарлиқларниң һәммиси «Пәрвәрдигарниң дәстихини» дәп аталған. Каһинларниң бу дәстихандики бәзи қурбанлиқлардин бир қисмини йейиш һоқуқ-имтиязи бар еди. □ **1:8 «Кор мални қурбанлиққа сунсаңлар, бу қәбиһлик әмәсму? Токур яки кесәл мални қурбанлиққа сунсаңлар, бу қәбиһлик әмәсму?»** — Муса пәйғәмбәргә чүшүрүлгән қанун бойичә, һәр бир қурбанлиқ нуқсансиз болуши керәк еди. Кор, токур, кесәл мал буяқта турсун, һәтта кичиккинә дағ болсиму болмайтти («Лав.» 22-бапни, «Қан.», 15:19-21ни көрүң).

һәдийә»ни қобул қилмаймән.□ ■

Худаниң намини булғаш

11 Күн чиқардин күн патарға Мениң намим әлләр арисида улуқ дәп қарилиду; һәр бир жайда намимға хушбуй селинидиған болиду, пак бир «ашлиқ һәдийә» сунулиду; чүнки намим әлләр арисида улуқ дәп қарилиду, — дәйду самави қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар.□
12 Бирақ силәр болсаңлар: «Пәрвәрдигарниң дәстихини булғанған, униң мевиси, йәни аш-озуғи нәпрәтликтур» — дегиниңларда, силәр
уни һарам қилисиләр; 13 вә силәр: «Мана,
немидегән аваричилик!» дәйсиләр вә Маңа қарап димиғиңларни қақисиләр, — дәйду самави қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар, — силәр яриланған, токур һәм кесәл малларни елип

□ **1:10 «Араңлардин дәрвазиларни етип қойғидәк бириси чиқмамду?»** — бириси ибадәтханиниң дәрвазилирини етивәтсә, каһинлар яки башқилар Худа алдиға мошундақ «напак қурбанлиқлар»ни һеч елип кирәлмәйтти. ■ **1:10** Йәш. 1:11; Йәр. 6:20; Ам. 5:21, 22. □ **1:11 «Күн чиқардин күн патарға Мениң намим әлләр арисида улуқ дәп қарилиду; һәр бир жайда намимға хушбуй селинидиған болиду, пак бир «ашлиқ һәдийә» сунулиду»** — «хушбуй селинидиған болиду» дегән пеилниң шәкли бәк алаһидә, ят әлләр арисидики бәзиләр Худаға ибадәт қилғанда һәтта «баш каһин»ға охшаш «хушбуй яндуруш» имтиязиға еришиду, дәп пуритиду. **«пак бир «ашлиқ һәдийә» сунулиду»** — ибраний тилида «пак» дегән бу сөз интайин алаһидә болуп, қурбанлиқ-һәдийиләрниң «пак» (яки бәзидә «нуқсансиз»)лиғини тәсвирләйдиған адәттики сөзләргә қариғанда, «техиму пак»лиқни билдүриду. Демәк, әлләр (Йәһудий әмәсләр) арисидики бәзиләр Худаға ибадәт қилғанда «Тәврат дәвирдикиләр»дин техиму яхши, техиму пак бир хил һәдийәни Худаға суналайду... Бу ишлар Инжилда шәрһлиниду (мәсилән, «Рим.» 12:1-2).

келисиләр. Қурбанлиқ-һәдийиләрни шу пети
елип келисиләр; Мән буни қолуңлардин қобул
қиламдимән? — дәйду Пәрвәрдигар.□
14 Бәрһәқ, падисида қочқар туруп, Рәбкә қилған
қәсимини ада қилиш үчүн булғанған нәрсини
қурбанлиқ қилидиған алдамчи ләнәткә қалиду;
чүнки Мән улуқ Падишаһдурмән, намим әлләр
арисида һөрмәтлинидиған болиду, — дәйду самави
қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар.□

2

1 — Әнди, һәй каһинлар, бу әмир-пәрман силәргә
чүшти: —
2 Силәр аңлимисаңлар, намимға шан-шәрәп
кәлтүрүшкә көңүл қоймисаңлар, — дәйду самави
қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар, — Мән
араңларға ләнәтни чүшүрүп әвәтимән; силәрниң
бәрикәтлириңларғиму ләнәт қилимән. Бәрһәқ,
Мән аллиқачан уларға ләнәт оқудум, чүнки

□ **1:13 «...Маңа қарап димиғиңларни қақисиләр»** — яки «...униңға қарап димиғиңларни қақисиләр» — демәк, Худаниң дәстихиниға. **«силәр яриланған... малларни елип келисиләр...»** — «яриланған ... маллар» бәлким житқуч һайван тәрипидин яриланған. Бундақ гөшни һәтта адәм йесиму болмайтти (Тәврат, «Мис.» 22:31). Бәзи алимлар бу сөз кала-қойлар «кишиләр тәрипидин булаң-талаңда тутувелинған» дегән мәнидә дәп қарайду. □ **1:14 «...Рәбкә қилған қәсимини ада қилиш үчүн булғанған нәрсини қурбанлиқ қилидиған алдамчи ләнәткә қалиду»** — Худадин бир ишни тиләйдиған яки Худаға тәшәккүр ейтмақчи болған Исраиллар бәзидә алаһидә бир қурбанлиқ қилишқа қәсәм ичиду, бирақ «Худаға есил мални сунимән» дәп қәсәм ичкән бу «алдамчи» униң орниға «напак» (қотур, деғи бар) бир мални алмаштуруветиду.

силәр *шәривимгә* көңүл қоймидиңлар. ■ 3 Мана,
Мән уруқлириңларға тәнбиһ беримән, силәрниң
йүзүңләргә поқ, һейтиңлардики поқни сүримән;
бириси силәрни шу поқ билән биллә апирип
ташлайду. □ 4 Шуниң билән силәр Мениң силәргә бу
әмирни әвәткәнлигимни билисиләр, мәхсәт, Мениң
Лавий билән түзгән әһдәмниң сақлинивериши
үчүндур, — дәйду самави қошунларниң Сәрдари
болған Пәрвәрдигар.□
5 — Мениң униң билән түзгән әһдәм һаятлиқ
һәм арам-хатирҗәмлик елип келиду; уни
Мәндин қорқсун дәп буларни униңға бәрдим;
у Мәндин қорқуп намим алдида титригән еди.
6 Ағзидин һәқиқәтниң тәлим-тәрбийиси чүшмигән,
ләвлиридин наһәқлиқ тепилмиған; у арамлиқ-
хатирҗәмлик һәм дуруслуқта Мән билән биллә
маңған, нурғун кишиләрни қәбиһлиқтин яндурған.
7 Чүнки каһинниң ләвлири илим-билимни сақлиши
керәк, хәлиқләр униң ағзидин Тәврат-қанунини
издиши лазим; чүнки у самави қошунларниң
Сәрдари болған Пәрвәрдигарниң әлчисидур.

■ **2:2** Лав. 26:14; Қан. 28:15 □ **2:3** **«Мана, Мән уруқлириңларға тәнбиһ беримән»** — ибраний тилидиму уйғур тилиға охшаш, «уруқ» дегән сөз һәм зираәтләрниң данлири һәм адәм пәрзәнтлирини көрситиду. Бәлким бу йәрдә қәстән икки бислиқ мәнидә ишлитилгән. **«һейтиңлардики поқ»** — һейттики нурғун қурбанлиқ қилинған малларниң поқлирини көрситиду. Қурбанлиқ қилинған малларниң поқлирини ибадәтханидин елип чиқип сиртта көйдүрүветиш каһинларниң мәсъулийити еди (мәсилән, «Мис.» 29:14, «Лав.» 4:11). □ **2:4** **«Мениң Лавий билән түзгән әһдәм»** — «Лавий» һәзрити Яқупниң 12 оғлидин бири еди, шуңа Исраилниң 12 қәбилисидин бири болған. Муса пәйғәмбәрниң дәвридә Худа каһинлиқ хизмитини Лавий қәбилисигә тапшурған («Мис.» 32-бап, «Чөл.» 25-бап, «Қан.» 11:8-33-айәтләрни көрүң).

8 — Бирақ силәр йолдин чәтнәп кәттиңлар;
силәр нурғун кишиләр үчүн Тәврат-қанунини
путликашаңға айландурувәттиңлар; силәр Лавий
билән түзүлгән әһдини бузғансиләр — дәйду самави
қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар, 9 — шуңа
Мән силәрниму пүтүн хәлиқ алдида нәпрәтлик вә
пәскәш қилдим, чүнки силәр йоллиримни тутмиған,
шундақла Тәврат-қанунини ижра қилғанда бир
тәрәпкә ян басқан.

Хәлиқниң вапасизлиғи

10 — Биздә бир ата бар әмәсму? Бизни Яратқучи
пәқәт бирла Тәңри әмәсму? Әнди немишкә һәр
биримиз өз қериндишимизға вапасизлиқ қилип, ата-
бовилиримиз билән түзгән әһдисини булғаймиз? □
11 Йәһуда вапасизлиқ қилди, Исраилда һәм
Йерусалимда жиркиничлик бир иш садир қилинди;
чүнки Йәһуда Пәрвәрдигар сөйгән муқәддәс жайини
булғап, ят бир илаһниң қизини әмригә алди.
□ 12 Ундақ қилғучи, йәни аздурғучи болсун,
аздурулғучи болсун, самави қошунларниң Сәрдари
болған Пәрвәрдигарға «ашлиқ һәдийә»ни елип
кәлгүчи болсун, Пәрвәрдигар уларни Яқупниң
чедирлиридин үзүп ташлайду.
13 Силәр шуниңдәк шундақ қилисиләрки,
қурбангаһни көз яшлири, жиға, аһ-зарлар билән
қаплайсиләр — чүнки У қурбанлиқ-һәдийиләргә

□ **2:10 «Биздә бир ата бар әмәсму?»** — 10-17-айәтләргә қариғанда, «ата» дегән Худани көрситиду. Бирақ бәзи алимлар у «һәзрити Ибраһим»ни көрситиду, дәп қарайду. □ **2:11 «ят бир илаһниң қизини әмригә алди»** — «ят (әҗнәбий) бир илаһниң қизи» бу йәрдә ейтилғини, чәтәллик бир қиз билән той қилиш әмәс, бәлки бутқа чоқунидиған бир қиз билән той қилиш.

һеч қаримайдиған болди, униңдин һеч рази болмай
қолуңлардин қобул қилмайдиған болди.□ 14 Бирақ
силәр: «немишкә?» дәп сорайсиләр.
— Чүнки Пәрвәрдигар сән вә яшлиғиңда алған
аялиң оттурисида гувачи болған еди; сән униңға
вапасизлиқ қилдиң, гәрчә у сениң һәмраһиң вә
сән әһдә түзгән аялиң болсиму. 15 Худа *әр-аялни*
бир қилған әмәсму? Шундақла, буниңға Роһини
қалдурған әмәсму? *Худа* немишкә уларни бир қилди?
Чүнки У улардин ихласмән пәрзәнт күткән еди. Әнди
һәр бириңлар өз қәлб-роһуңларға диққәт қилиңлар,
һеч қайсиси яшлиқта алған аялиға вапасизлиқ
қилмисун! □ 16 Чүнки Мән талақ қилишқа өчтурмән,
дәйду Исраилниң Худаси Пәрвәрдигар, — шуниңдәк
өз тониға зомбурлуқ чаплаштурувалғучиға өчмән,
— дәйду самави қошунларниң Сәрдари болған

□ **2:13 «қурбангаһни көз яшлири, жиға, аһ-зарлар билән қаплайсиләр»** — мошу «көз яшлири» Худа хәлиқниң дуа-тилавәтлирини (қурбанлиқлар буларға қошулған болсиму) аңлимиғандин кейин, уларниң көзидин чиққан яш болса керәк. Бәзи алимлар 14-айәткә қариғанда көз яшлирини вапасизлиққа учриған аялларниңки, дәп қарайду (аяллар адәттә қурбангаһ алдида көрүнсә болмайтти, бирақ уларниң азаплиқ яшлири Худа алдида «қурбангаһимни қаплиған» дәп һесаплиған). Бу көзқараш орунлуқтәк болғини билән биз биринчи қараштa болимиз. □ **2:15 «Худа әр-аялни бир қилған әмәсму? Шундақла, буниңға Роһини қалдурған әмәсму? Худа немишкә уларни бир қилди?»** — айәтниң биринчи қисминиң тәрҗимилири һәр хил. Улардин бири: «Кимдә Роһтин (йәни, Худаниң Роһидин) азрақ бар болсила, һәргиз ундақ қилмайду». Ибраний тилида бу йәрни чүшиниш тәс. Бәзи алимларму бу айәтни Ибраһимниң пәрзәнт көрәй дәп, Һәҗәрни елиши Сараһқа бир хил вапасизлиқ болғанлиғини билдүриду, дәп чүшиниду. Бирақ умумий мәнаси һәммигә аянки, Худа вапасизлиққа вә (гәрчә Тәврат дәвридә Худа Муса пәйғәмбәр арқилиқ талақ беришкә рухсәт бәргән болсиму) талақ беришкә өч (16-айәтниму көрүң).

Пәрвәрдигар.
— шуңа қәлб-роһуңларға диққәт қилиңлар, һеч қайсиңлар вапасизлиқ қилмаңлар!□

Әһдә әлчиси келиду - тәйяр болуңлар!

17 — Силәр сөзлириңлар билән Пәрвәрдигарниң
сәвир-тақитини қоймидиңлар, андин силәр: «Биз
немә қилип Униң сәвир-тақитини қоймаптуқ?» —
дәйсиләр.
Сәвир-тақитини қоймиғанлиғиңлар болса дәл: «Рәзиллик қилғучи Пәрвәрдигарниң нәзиридә яхшидур, У улардин хурсән болиду»; яки «Адаләтни жүргүзгүчи Худа зади нәдидур?» — дегиниңләрдә болмамду!

3

1 — Мана әнди Мән Өз әлчимни әвәтимән, у Мениң
алдимда йол тәйярлайду; силәр издигән Рәб,
йәни силәр хурсәнлик дәп билгән әһдә Әлчиси

□ **2:16 «мән талақ қилишқа өчтурмән, дәйду Исраилниң Худаси Пәрвәрдигар, — Шуниңдәк өз тониға зомбурлуқ чаплаштурувалғучиға өчмән»** — кона заманларда бириси өз чапинини яки тонини мәлум бир қизниң үстигә япқан болса, бу һәрикәт бу қизға қоғдиғучи болимән, уни әмримгә алимән, дегәнни билдүрәтти («Рут» 3-бап, «Әз.» 16-бапни көрүң). Бирақ мошундақ әрләр аяллириға қоғдиғучи болмайла қалмастин, уларға һәр хил зулум-зорлуқларни қилатти яки ахирида уларни талақ қилатти; андин кейин (11-айәт) бутпәрәс қиз билән той қилатти. Башқа бир шил тәрҗимиси: ««Чүнки у җорисиға өч болуп, уни талақ қилған вә шундақла зораванлиқ билән тонони япқан» дәйду Исраилниң Худаси Пәрвәрдигар». Бу тәрҗимә тоғра болса, Тәврат дәвридә Пәрвәрдигарниң: «өчмәнлик талақ беришкә сәвәп болмайду» дегән һөкүмини билдүриду.

Өз ибадәтханисиға туюқсиз кириду; мана, У
келиватиду, — дәйду самави қошунларниң Сәрдари
болған Пәрвәрдигар.□ ■
2 — Бирақ Униң кәлгән күнидә ким чидиялисун? У
көрүнгәндә ким туралисун? Чүнки У тавлиғучиниң
оти, кирчиниң ақартқуч шолтисидәк болиду; 3 У
күмүчни тавлиғучи һәм ериғдиғучидәк тавлап
олтириду; Лавийниң балилирини саплаштуриду,
уларни алтун-күмүчни тавлиғандәк тавлайду;
шуниң билән улар Пәрвәрдигарға һәққанийлиқта
қилинған қурбанлиқ-һәдийәни суниду. ■
4 Андин Йәһуда һәм Йерусалимниң қурбанлиқ-
һәдийилири Пәрвәрдигарға кона заманлардикидәк,
илгәрки вақитлардикидәк шерин болиду. 5 Мән
һесап елишқа силәргә йеқин келимән; Мән
сеһиргәрләргә, зинахорларға, ялған қәсәм

□ **3:1 «Мана әнди Мән Өз әлчимни әвәтимән»** — ибраний тилида «Мана, Мән! Мән Өз әлчимни әвәтимән,...». **«силәр издигән Рәб, йәни силәр хурсәнлик дәп билгән әһдә Әлчиси Өз ибадәтханисиға туюқсиз кириду»** — бәзиләр «йәни»ни «вә» дәп тәрҗимә қилип «силәр издигән Рәб вә силәр хурсәнлик дәп билгән әһдә әлчиси өз ибадәтханисиға туюқсиз кириду» дәп тәрҗимә қилиду. Лекин ундақ тәрҗимә тоғра болса, демәк иккинчи әлчи Рәб Өзи болмиса, ибадәтханини қандақму униң «Өз ибадәтханиси» дегили болсун? Алимларниң көпинчисиниң пикричә, шундақла бизниңчә, бу айәт бойичә икки әлчи келиду; (1) Рәбниң йолини тәйяр қилидиған әлчи («Мениң әлчим») вә (2) униңдин кейинки Рәб Өзи; Рәб йәнә «Әһдә Әлчиси» дәпму атилиду. Бу икки әлчи, шундақла «Әһдә Әлчиси»ниң мәнаси тоғрилиқ «қошумчә сөз»имиздә тохтилимиз. Бу әлчиниң әвәтилиши Худаниң хәлиқләрниң етиқатисиз әрз-дадлириға болған җававидур. Шуңа «силәр издигән» вә «силәр хурсәнлик дәп билгән» дегәнләрни кинайилик гәп дәп чүшинишимиз керәк. ■ **3:1** Мис. 23:20-22; Йәр. 31:31-34; Әз. 36:26-28; Мат. 3: 11-12; 11:10; 24:12-16; Мар. 1:2; Луқа 1:76; 7:27; Йуһ. 2:13-17; Йәш. 40:3; Ибр. 8:6; 12:24 ■ **3:3** Рос. 6:7

ичкүчиләргә, мәдикарларниң һәққини тутувелип
бозәк қилғучиларға, тул хотунлар һәм житим-
йесирларни харлиғучиларға, ят адәмләрни өз
һәққидин айриваткүчиләргә, шуниңдәк Мәндин
һеч қорқмиғанларға тездин әйиплигүчи гувачи
болимән, — дәйду самави қошунларниң Сәрдари
болған Пәрвәрдигар. □ ■ 6 Чүнки Мәнки Пәрвәрдигар
өзгәрмәстурмән; шуңа силәр, и Яқупниң оғуллири,
түгәшмигәнсиләр.□ ■
7 — Ата-бовилириңларниң күнлиридин тартип
силәр бәлгүлимилиримдин чәтнәп, уларни һеч
тутмиғансиләр. Мениң йенимға қайтип келиңлар,
Мән йениңларға қайтимән, — дәйду самави
қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар, —
бирақ силәр: «Биз қандақму қайтип келимиз?»
— дәйсиләр. ■ 8 Адәм Худаниңкини булиса боламду?
— Бирақ Маңа Мениңкини булап кәлдиңлар.
Силәр йәнә: «Биз қандақсигә Саңа булаңчилиқ
қиливатимиз» — дәйсиләр. Силәр «ондин бир»
үлүш өшрилириңларни һәм «көтәрмә һәдийәләр»ни
сунғиниңларда шундақ қилисиләр! □ 9 Силәр еғир

□ **3:5 «тездин әйиплигүчи гувачи болимән»** — башқа бир хил тәрҗимиси «маһир әйиплигүчи гувачи болимән». ■ **3:5** Мис. 20:7; 22:22; Қан. 24:17; Ам. 2:7 □ **3:6 «Мәнки Пәрвәрдигар өзгәрмәстурмән»** — Худа өзгәрмәс болса, Униң Ибраһим пәйғәмбәргә әвлатлири Исраил тоғрилиқ болған вәдилириму өзгәрмәстур. **«шуңа силәр, и Яқупниң оғуллири, түгәшмигәнсиләр»** — башқа бир хил тәрҗимиси: «шуңа силәр, и Яқуп оғуллириму һеч өзгәрмигән». ■ **3:6** Зәб. 32:11-12; Пәнд. 19:21; Йәш. 14:26, 27; 25:9; 46:10. ■ **3:7** Зәк. 1:3 □ **3:8 «көтәрмә һәдийә»** — мошу хил қурбанлиқ бир тәрәптин бәзи қурбанлиқлардин каһинлар үчүн айриветилгән бир қисмини, йәнә бир тәрәптин Худаға атап беғишлиған һәр хил (мәйли муқәддәс қанун бекиткән яки ихтияри билән болған) нәрсиләрни тәсвирләйду.

бир ләнәткә қалдиңлар, чүнки Маңа булаңчилиқ
қиливатисиләр — силәр бу пүткүл «ят әл» шундақ
қиливатисиләр! □ 10 Әнди өйүмдә ашлиқ болуш
үчүн пүткүл «ондин бир» үлүш өшрини амбарға
елип келиңлар вә шундақла Мени синап беқиңлар,
— дәйду самави қошунларниң Сәрдари болған
Пәрвәрдигар — Мән асманниң деризилирини чоң
ечип силәргә патқузалмиғидәк бир бәрикәтни төкүп
беридиғанлиғимни көрүп бақмамсиләр? 11 Шундақ
болғандила Мән силәрни дәп йәнә ялмиғучини
әйипләймән, у топриқиңлардики мевиләрни вәйран
қилмаймән; силәрниң бағ-етизлириңлардики тал
үзүмләр вақитсиз төкүлүп кәтмәйду, — дәйду самави
қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар.□
12 — Шуниң билән барлиқ әлләр силәрни
бәхитлик дәп атайду, чүнки йериңлар адәмни
һозурландуридиған бир зимин болиду, — дәйду
самави қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар.

Халайиқ йәнә қаршилиқ көрситиду

13 — Силәрниң сөзлириңлар Маңа қаттиқ тәгди, дәйду
Пәрвәрдигар, — бирақ силәр йәнә: «Биз сән билән
қаршилишидиған немә сөз қилдуқ?» — дәйсиләр. ■
14 — Силәр: «Худаниң хизмитидә болуш
беһудиликтур» һәм: «Униң тапшуруғини чиң
тутушимиз вә самави қошунларниң Сәрдари болған
Пәрвәрдигар алдида матәм тутқан кишиләрдәк

□ **3:9 «Силәр бу пүткүл «ят әл» шундақ қиливатисиләр»** — «ят әл» мошу йәрдә Худаниң интайин кинайилик гепи. Хәлиқ Униңға ят болуп, бутпәрәс бир әлгә охшайду. □ **3:11 «мән силәрни дәп йәнә ялмиғучини әйипләймән»** — «ялмиғучи» болса һәр хил зиянлиқ һашарәт-һайванларни (мәсилән, чекәткини) көрситиши мүмкин. ■ **3:13** Аюп 21:14, 15.

жүрүшимизниң немә пайдиси?» — дәйсиләр, 15 һәм
шуниңдәк: «Тәкәббурларни бәхитлик дәп атаймиз;
рәзиллик қилғучилар ронақ тапиду; улар бәрһәқ
Худани синайду, бирақ қутулуп кетиду» — дәйсиләр.

16 Пәрвәрдигардин әйминидиғанлар *буни аңлап* пат-
пат бир-бири билән муңдашти; Пәрвәрдигар уни
нәзиригә алди, сөзлирини аңлиди. Шуниң билән
Пәрвәрдигарниң алдида Униңдин қорқуп, Униң
намини сеғинғанлар үчүн әсләтмә болған бир хатирә
китап йезилди.□
17 — Бу кишиләр болса Өзүмниң алаһидә гөһәримни
жиққан күнидә Мениңки болиду — дәйду самави
қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар —
вә Мән худди адәм өз хизмитидә болған оғлиға
ичини ағритқандәк уларға ичимни ағритимән. ■
18 Силәр қайтип келисиләр вә һәққанийлар билән
рәзилләрни, Худаниң хизмитидә болғанлар билән
болмиғанларни пәриқ етәләйсиләр.□

4

Ахирқи заман — Пәрвәрдигарниң күни

1 — Чүнки мана шу күн, хумдандәк көйдүргүчи
күн келиду; һәр бир тәкәббурлуқ қилғучи һәм
һәр бир рәзиллик қилғучи пахалдәк болиду; шу

□ **3:16 «Шуниң билән Пәрвәрдигарниң алдида Униңдин қорқуп, Униң намини сеғинғанлар үчүн әсләтмә болған бир хатирә китап йезилди»** — бу китапни қәйәрдә, асманда яки зиминда, яки ким язғанлиғи дейилмигән. ■ **3:17** Мис. 19:5; Юһ. 10:29; Йәш. 62:3; Фил. 4:1; 1Тес. 2:19 □ **3:18 «Силәр қайтип келисиләр»** — ахирқи заманда, Исраилларниң қалдисиниң өз зиминиға қайтип келиши яки өлүмдин тирилишини көрситиду.

келидиған күн уларни көйдүриветиду, — дәйду
самави қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар,
— уларға нә йилтиз нә шах қалдурулмайду. ■ 2 Лекин
намимдин әйминидиған силәр үчүн, қанатлирида
шипа-дәрман елип келидиған, һәққанийлиқни
парлитидиған Қуяш орнидин туриду; силәр талаға
чиқип бордақ мозайлардәк қийғитип ойнайсиләр;
□ 3 силәр рәзилләрни чәйләп дәссиветисиләр; улар
Мән тәйярлиған күнидә тапиниңлар астида күл
болиду, — дәйду самави қошунларниң Сәрдари
болған Пәрвәрдигар.

Ахирқи дәвәт вә бешарәт

4 — Мән Һорәб теғида пүткүл Исраил үчүн қулум
Мусаға буйруған қанунни, йәни бәлгүлимиләр һәм
һөкүмләрни ядиңларда тутуңлар.■
5 — Мана, Пәрвәрдигарниң улуқ һәм дәһшәтлик
күни келиштин авал Мән силәргә Иляс пәйғәмбәрни
әвәтимән. ■ 6 У атиларниң көңлини балиларға
майил, балиларниң көңлини атиларға майил
қилиду; ундақ болмиғанда Мән келип йәр йүзини
қарғаш билән уруветимән.

■ **4:1** Йо. 2:10, 31; 3:15; Йәш. 2:12-22; 13:6-13; 24:23; Ам. 8:9; Мат. 24:29; Рос. 2:20; Вәһ. 6:12-13. □ **4:2 «Намимдин әйминидиған силәр үчүн, қанатлирида шипа-дәрман елип келидиған, һәққанийлиқни парлитидиған Қуяш орнидин туриду»** — «қанатлири» бәлким «һәққанийлиқни парлитидиған қуяш»ниң нурлирини көрситиду. **«һәққанийлиқни парлитидиған Қуяш»** — ибраний тилида «һәққанийлиқ қуяши» дейилиду. Мәсиһни көрситиду, әлвәттә. ■ **4:4** Қан. 6:3 ■ **4:5** Мат. 11:14; 17:11, 12, 13; Мар. 9:11, 12, 13; Луқа 1:17; 9:30; Вәһ. 11:3-12.

Муқеддес Калам (кирил йезиқ)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in Cyrillic script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5